

[επιστολή] Τα έργα δημοπρατούνται ως υπηρεσίες

ΣΑΤΕ: Επανεξέταση των όρων για τους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ

Περιοριστικούς όρους για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων), με αποτέλεσμα τα έργα να ανατίθενται σε συγκεκριμένες εταιρείες κατήγγειλε χθες ο Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών. Όπως επισημαίνει οι αναθέτουσες αρχές συνεχίζουν να αναθέτουν έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ με μέσο όρο έκπτωσης 9,4% την ίδια ώρα που τα υπόλοιπα δημόσια έργα ανατίθενται με μέσο όρο έκπτωσης 59%.

Ο ΣΑΤΕ ζητά την αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και την επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν. 4412/16.

Ειδικότερα, σε επιστολή του στους αρμόδιους υπουργούς αναφέρεται ότι «οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματουργικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών κ.λπ.. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρα-

τούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν. 4412/2016».

«Δηλαδή», σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, «οι αναθέτουσες αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία / Προμήθεια τα εν λόγω έργα προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά τη δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς τη δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης». Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ. 2015-Σεπ. 2016 είναι ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%».

[SID:11470498]

Καταγγελίες του ΣΑΤΕ για άκρως περιοριστικούς όρους για την συμμετοχή σε διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ

Πέμπτη, 09. 11. 2017

Καμία αλλαγή δεν επήλθε παρά τις προσδοκίες που δημιούργησε ο Ν.4412/2016. Οι Αναθέτουσες Αρχές συνεχίζουν να αναθέτουν έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ με μέσο όρο έκπτωσης 9,4% την ίδια ώρα που τα υπόλοιπα δημόσια έργα ανατίθενται με μέσο όρο έκπτωσης 59%.

Τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν για την ολοκλήρωση του ΕΣΠΑ 2014-2020 εκτιμάται ότι προορίζονται για έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ και συναφείς εργασίες.

Ο ΣΑΤΕ ζητά την αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και την επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16.

Σοβαρές καταγγελίες σε επιστολή του ΣΑΤΕ προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται σε σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές, και στην οποία ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεχνηέντως οι Αναθέτουσες Αρχές περιορίζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά την συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι "Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματουργικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστηρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6 , 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016; Δηλαδή; σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, "οι Αναθέτουσες Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία / Προμήθεια τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου) προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά την δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς την δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης. Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ15-Σεπ16, είναι ότι ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%.

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ16-Οκτ17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20 με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59% οι προσφορές που κατατίθενται στους

διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%.

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά την θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τί σημαίνει έργο τί προμήθεια και τί υπηρεσία. Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρεσία και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στην δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!!

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο "Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης - Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων", προϋπολογισμού 19 εκ.€ με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκ. € περίπου, και το έργο Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας", προϋπολογισμού 5,208 εκ. €, όπου εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι "η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, θα γιγαντωθεί εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν ακόμη.

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι η αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα όπως χωματουργικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες.

ΣΑΤΕ: Να επαναπροκηρυχθούν διαγωνισμοί λειτουργίας ΧΥΤΑ**9 Νοεμβρίου 2017**

Κακώς εξαιρούνται οι περισσότερες τεχνικές εταιρείες από διαγωνισμούς λειτουργίας χωματερών (ΧΥΤΑ), υποστηρίζει η διοίκηση του ΣΑΤΕ. Ζητεί να επαναπροκηρυχθούν διαγωνισμοί, επειδή τους θεωρεί φωτογραφικούς.

Σοβαρές καταγγελίες σε επιστολή του ΣΑΤΕ προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται σε σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές και στην οποία ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεχνηέντως οι Αναθέτουσες Αρχές περιόριζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά τη συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι «Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματοургικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωση και συμπίεση γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστηρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες/προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016».

«Δηλαδή», σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, «οι Αναθέτουσες Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία/Προμήθεια τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου), προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά τη δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004, χωρίς τη δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης». Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ15-Σεπ16 είναι ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61%, οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%.

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ '16-Οκτ '17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20, με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59%, οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%».

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά τη θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες

συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τι σημαίνει έργο, τι προμήθεια και τι υπηρεσία.

«Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρεσία και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στη δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!».

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο «Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης - Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων», προϋπολογισμού 19 εκατ. € με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκατ. € περίπου, και το έργο «Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας», προϋπολογισμού 5,208 εκατ. €, όπου εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι «η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος θα γιγαντωθεί, εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν ακόμη».

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι «η αναβολή/ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα όπως χωματουργικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες».

Τουλάχιστον 1 από τα 5 υπολειπόμενα δισ. ευρώ του ΕΣΠΑ για έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ

Πέμπτη, 09 Νοέμβριος 2017

Σοβαρές καταγγελίες σε επιστολή του ΣΑΤΕ προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται σε σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές, και στην οποία ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεχνηέντως οι Αναθέτουσες Αρχές περιόριζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά την συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι "Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματουργικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστηρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6 , 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016".

"Δηλαδή", σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, "οι Αναθέτουσες Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία / Προμήθεια τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου) προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά την δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς την δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης."

Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ. 15-Σεπ. 16 είναι ότι "ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%.

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ. 16-Οκτ. 17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι "ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20 με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%".

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά την θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε

δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τί σημαίνει έργο τί προμήθεια και τί υπηρεσία.

"Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρεσία και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στην δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!! "

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο "Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης-Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων", προϋπολογισμού 19 εκ.€ με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκ. € περίπου, και το έργο "Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας", προϋπολογισμού 5,208 εκ. €, όπου εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι "η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, θα γιγαντωθεί εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν ακόμη".

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι "η αναβολή/ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα όπως χωματοουργικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες".

09 NOE 2017

Καταγγελίες του ΣΑΤΕ για τους διαγωνισμούς έργων ΧΥΤΑ

Σοβαρές καταγγελίες σε επιστολή του **ΣΑΤΕ** προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται σε σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές, και στην οποία ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεχνηέντως οι Αναθέτουσες Αρχές περιορίζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας **ΧΥΤΑ**, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά την συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι "Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματουργικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστηρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6 , 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016".

«Δηλαδή», σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, «οι Αναθέτουσες Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία / Προμήθεια τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου) προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά την δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς την δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης». Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ15 - Σεπ16 είναι ότι "ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%.

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ16-Οκτ17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι "ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20 με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%"

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά την θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τί σημαίνει έργο τί προμήθεια και τί υπηρεσία.

"Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρεσία και παραβατικότητα των Αναθετούσων Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στην δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!! "

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο "Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης - Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων", προϋπολογισμού 19 εκ. με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκ. περίπου, και το έργο "Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας", προϋπολογισμού 5,208 εκ. €, όπου εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι "η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, θα γιγαντωθεί εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. από τα συνολικά 5 δισ. που απομένουν ακόμη".

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι "η αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα όπως χωματοургικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες".

ΣΑΤΕ: Να επαναπροκηρυχθούν διαγωνισμοί λειτουργίας ΧΥΤΑ

Κακώς εξαιρούνται οι περισσότερες τεχνικές εταιρείες από διαγωνισμούς λειτουργίας χωματερών (ΧΥΤΑ), υποστηρίζει η διοίκηση του ΣΑΤΕ. Ζητεί να επαναπροκηρυχθούν διαγωνισμοί, επειδή τους θεωρεί φωτογραφικούς

Σοβαρές καταγγελίες σε επιστολή του ΣΑΤΕ προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται σε σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές και στην οποία ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεχνηέντως οι Αναθέτουσες Αρχές περιόριζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά τη συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι «Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματοургικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωση και συμπίεση γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστηρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες/προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016».

«Δηλαδή», σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, «οι Αναθέτουσες Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία/Προμήθεια

τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου), προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά τη δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004, χωρίς τη δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης». Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ15-Σεπ16 είναι ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61%, οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%.

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ `16-Οκτ `17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20, με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59%, οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%».

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά τη θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τι σημαίνει έργο, τι προμήθεια και τι υπηρεσία.

«Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρεσία και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στη δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!».

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο «Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης - Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων», προϋπολογισμού 19 εκατ. € με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκατ. € περίπου, και το έργο «Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας», προϋπολογισμού 5,208 εκατ. €, όπου εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι «η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος θα γιγαντωθεί, εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν ακόμη».

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι «η αναβολή/ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η

επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα όπως χωματουργικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες».

«ΠΟΛΕΜΟΣ» ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΧΥΤΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

του Θοδωρή Καραουλάνη

Ακονίζουν τα μαχαίρια τους οι εταιρείες που ασχολούνται με **δημόσια έργα**, καθώς δεν υπάρχουν πολυπροκηρύξεις το τελευταίο διάστημα, με αποτέλεσμα τα λιγοστά έργα που βγαίνουν στον αέρα να προκαλούν πολυποικίλο ενδιαφέρον. Κάποια από αυτά τα έργα που τρέχουν αφορούν τη λειτουργία των ήδη κατασκευασμένων ή προς ολοκλήρωση ΧΥΤΑ και έχουν ιδιαίτερο οικονομικό ενδιαφέρον σε περίοδο «ξηρασίας» προκηρύξεων.

Αυτός είναι ο βασικός λόγος (δεν το κρύβει άλλωστε) που ο Σύνδεσμος Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), ο οποίος εκπροσωπεί περίπου 750 μικρομεσαίες εργοληπτικές εταιρείες και τα στελέχη τους, προχωρά σε πολύ σοβαρές καταγγελίες με επιστολή του, που ανήρτησε δημόσια, προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται στις σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές (για τις προμήθειες, τα δημόσια έργα κλπ).

Κατά την περίοδο αυτή λοιπόν οι μικρές και μεσαίες τεχνικές και εργοληπτικές εταιρείες δεν έχουν πολλές δουλειές, οπότε αποφάσισαν να «κυνηγήσουν» τα έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ, που ως τώρα δίνονται κατ'ελάχιστο σε περιορισμένο αριθμό εταιρειών, με βάση την εμπειρία τους. Όμως βρίσκουν μπροστά τους ακριβώς αυτό το εμπόδιο: τον όρο «εμπειρίας» που τίθεται από όσες υπηρεσίες αναθέτουν τέτοια έργα. Ισχυρίστηκαν να αντιδράσουν δυναμικά...

Στην επιστολή του, η οποία υπογράφεται από τον Πρόεδρο Ζαχαρία Αθουσάκη και τον Γενικό Γραμματέα Χρήστο Καλογερόπουλο, ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεχνηέντως οι Αναθέτουσες Αρχές παλαιότερα περιορίζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, αλλά συνεχίζουν κάτι τέτοιο και μετά την ψήφιση του νόμου 4412/2016 που άλλαξε τα δεδομένα. Και αυτό το πράττουν εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά την συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι «οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματουργικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών

μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστηρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016».

«Δηλαδή», σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, «οι Αναθέτουσες Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία / Προμήθεια εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου) προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικά ίσχυε κατά την δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς την δυνατότητα αυθαίρετα και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης». Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ15-Σεπ16 είναι ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατ' μέσο όρο, το 10%».

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ16-Οκτ17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20 με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%».

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά την θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τι σημαίνει έργο τι προμήθεια και τι υπηρεσία. «Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρεσία και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στην δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!!»

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το

«Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης - Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων», προϋπολογισμού 19 εκ. € με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκ. € περίπου, και το έργο «Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας», προϋπολογισμού 5,208 εκ. €, όπου εύκολα μπο- να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι «η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, θα γιγαντωθεί εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσ- τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν ακόμη».

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι «η αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία απ- τεχνικά έργα όπως χωματουργικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες».

Κύκλοι της αγοράς που κινούνται περίξ αντίστοιχων έργων σχολίαζαν στη **Greenagenda** ότι «αν υπήρχε πραγματικό θέμα, θα είχε τεθεί εδώ και χρόνια», συμπληρώνοντας ότι «η φτώχεια φέρνει γκρίνια», αλλά τοποθετήθηκαν στα συγκεκριμένα θέματα που θέτει ο ΣΑΤΕ (περί εμπειρίας, έλλειψης ανταγωνισμού κί Αναμένεται με ενδιαφέρον αν θα υπάρξει επίσημη (ή μη) παρέμβαση στο θέμα από τις εταιρείες που συμμετέχουν σε τέτοια έργα, από φορείς των μεγάλων τεχνικών εταιρειών ή από άλλον σχετικό φορέα. Φυσικά οι απαντήσεις των συναρμόδιων Υπουργείων.

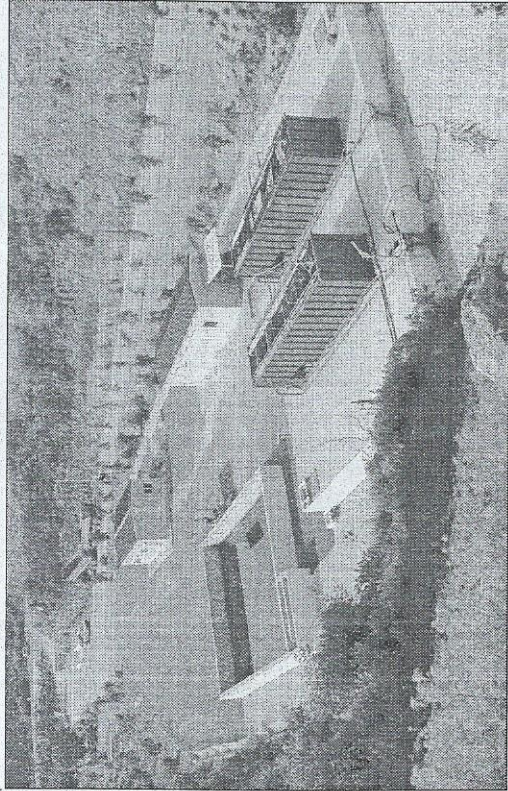
"Ρουκέτες" από τον ΣΑΤΕ για σπληνικούς διαγωνισμούς

«Ρουκέτα» του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, καθώς, όπως καταγγέλλει, τα έργα που αφορούν τη λειτουργία και τη διαχείριση των ΧΥΤΑ περιορίζονται στα χέρια λίγων, μέσα από άκρως περιοριστικούς όρους για τη συμμετοχή εταιρειών. Ο ΣΑΤΕ ζητά είτε να αναβληθούν είτε να ακυρωθούν άμεσα όλοι οι διαγωνισμοί που αφορούν τους χώρους υγειονομικής ταφής σκουπιδιών και άμεσα να επανεξεταστούν όλοι οι όροι των προκηρύξεων.

Στη δημόσια παρέμβαση του, ο Σύνδεσμος ξεκαθαρίζει ότι παρά τις προσδοκίες που είχε δημιουργήσει ο νέος νόμος περί δημοσίων έργων, καμία αλλαγή δεν επήλθε καθώς παραμένουν οι ακρώς περιοριστικοί όροι στη συμμετοχή εταιρειών σε έργα που αφορούν στη διαχείριση των απορριμμάτων σε χώρους υγειονομικής ταφής, όπου ανατίθενται έργα με μέσο όρο έκπτωσης 9,4% την ίδια ώρα που τα υπόλοιπα δημόσια έργα ανατίθενται με μέσο όρο έκπτωσης 59%! Μάλιστα όλα αυτά συμβαίνουν την ίδια στιγμή, που εκτιμάται ότι τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ από τα συνολικά 5 δισ. ευρώ, που απομένουν για την ολοκλήρωση του ΕΣΠΑ 2014-2020, προορίζονται για έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ και συναφείς εργασίες.

Βαρύτατες καταγγελίες

Οι σοβαρές καταγγελίες του ΣΑΤΕ περιλαμβάνονται σε επιστολή που ήδη έχει σταλεί προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, στην οποία ξεκαθαρίζεται ότι τεχνικώς οι Αναθέτουσες Αρχές περιόριζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπράσεις έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά τη συμμετοχή, οι

Φωτιές ανάβουν οι καταγγελίες του ΣΑΤΕ για την ανάθεση των έργων που αφορούν τους ΧΥΤΑ.

οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν απολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών. Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι "Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειπουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου, αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χημαιοπυρρικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδίων), μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστρών και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδών (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016".

Υπηρεσία / Προμήθεια τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου), προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά την δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς τη δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης." Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της βάσης δεδομένων αποτελεσμάτων διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο ΣΕΠ15-ΣΕΠ16 είναι ότι "ενώ στην περίπτωση των δημοπρασιών δημοσίων έργων οι καταθεθείμενες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61%, οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά κατά μέσο όρο το 10%.

Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ16-Οκτ17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι "ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20 με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό 59%, οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/ηχομήθειε, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 4% "

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμώσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά τη θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες), αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τι σημαίνει έργο, τι προμήθεια και τι υπηρεσία.

"Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε και μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες στην Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρέα και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν στη δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέμεινον ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, κερτώνοντας ακόμη περισσότερο τον κρύελο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!! "

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι παρακαταστάται

παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο "Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων", προϋπολογισμού 19 εκ. ευρώ με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκ. ευρώ περίπου και το έργο "Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας", προϋπολογισμού 5,208 εκ. ευρώ, όπου εύκολα μπορεί να ανιχνωθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις τους, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο.

Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι "η διασπίθιση του δημοσίου χρήματος θα γιναν-τωθεί εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισης της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020), τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ από τα συνολικά 5 δισ. ευρώ που απομεινώνουν ακόμη".

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι "η αναβολή" ή ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα, όπως χωματουργικά έργα στην οδόποιια, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικάς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες".

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΑΤΕ: «ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΙΑ ΑΚΡΩΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΕΡΓΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΧΥΤΑ»

Οι καταγγελίες του ΣΑΤΕ για άκρως περιοριστικούς όρους για την συμμετοχή σε διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ αναφέρονται σε δελτίο Τύπου του Συνδέσμου, όπου αναλυτικά σημειώνεται: - Καμία αλλαγή δεν επήλθε παρά τις προσδοκίες που δημιούργησε ο Ν.4412/2016 - Οι Αναθέτουσες Αρχές συνεχίζουν να αναθέτουν έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ με μέσο όρο έκπτωσης 9,4% την ίδια ώρα που τα υπόλοιπα δημόσια έργα ανατίθενται με μέσο όρο έκπτωσης 59% - Τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν για την ολοκλήρωση του ΕΣΠΑ 2014-2020 εκτιμάται ότι προορίζονται για έργα λειτουργίας ΧΥΤΑ και συναφείς εργασίες. - Ο ΣΑΤΕ ζητά την αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και την επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16. Αναλυτικά το κείμενο του δελτίου Τύπου του ΣΑΤΕ έχει ως ακολούθως:

Σοβαρές καταγγελίες σε επιστολή του ΣΑΤΕ προς τις πολιτικές ηγεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας και Υποδομών, η οποία κοινοποιείται σε σχετιζόμενες Ανεξάρτητες Αρχές, και στην οποία ο Σύνδεσμος υποστηρίζει ότι τεκνιώνται οι Αναθέτουσες Αρχές περιόριζαν τον ανταγωνισμό κατά τις δημοπρασίες έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ, εισάγοντας ιδιαίτερα περιοριστικούς όρους κατά την συμμετοχή, οι οποίοι, ωστόσο, σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, δεν αιτιολογούνται σε καμία περίπτωση από τις τεχνικές και λοιπές ιδιαιτερότητες των έργων αυτών.

Ειδικότερα στην επιστολή αναφέρεται ότι «Οι τυπικές εργασίες που περιλαμβάνονται σε ένα έργο λειτουργίας ΧΥΤΑ εντάσσονται ξεκάθαρα στο πεδίο κατασκευής τεχνικού έργου αφού σε αυτές περιλαμβάνονται χωματουργικές εργασίες διάστρωσης και συμπίεσης στερεών αποβλήτων (σκουπιδιών), μεταφορές, διάστρωσης και συμπίεσης γαιωδών υλικών, ενδιάμεση τοποθέτηση σωληνώσεων στραγγιστρίων και μεμβρανών στεγανότητας και τέλος επεξεργασίας των στραγγιδίων (υγρών αποβλήτων) από υφιστάμενη μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Παρά το γεγονός αυτό όμως, μέχρι και σήμερα τα εν θέματι έργα δεν δημοπρατούνται ως έργα αλλά ως υπηρεσίες / προμήθειες, κατά παράβαση των διατάξεων των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/2016».

«Δηλαδή», σύμφωνα με τον ΣΑΤΕ, «οι Αναθέτουσες

Αρχές δημοπρατούσαν ως Υπηρεσία / Προμήθεια τα εν λόγω έργα (ενώ όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους παραπέμπουν σε κατασκευή ενός καθαρά τεχνικού έργου) προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να παρακάμψουν την πρότυπη διακήρυξη που υποχρεωτικώς ίσχυε κατά την δημοπράτηση των έργων ήδη από τον Οκτώβριο του 2004 χωρίς την δυνατότητα αυθαίρετης και μη επαρκώς αιτιολογημένης απόκλισης.» Το αποτέλεσμα που αναδεικνύει η ανάλυση των στοιχείων της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Σεπ15-Σεπ16 είναι ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 20 και επιτυγχάνεται κατά μέσο όρο μέσο ποσοστό έκπτωσης 61% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς λειτουργίας ΧΥΤΑ, οι οποίοι δημοπρατούνται ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 4,1 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης δεν ξεπερνά, κατά μέσο όρο, το 10%. Αντίστοιχα, ακόμη και μετά τον νέο νόμο Ν.4412/2016 και παρά τις σαφείς προβλέψεις του, από τα αποτελέσματα της Βάσης Δεδομένων Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών του ΣΑΤΕ για την περίοδο Οκτ16-Οκτ17, περίοδο ισχύος του Ν.4412/16, προκύπτει ότι «ενώ στην περίπτωση των δημοπρατήσεων δημοσίων έργων οι κατατεθειμένες προσφορές ξεπερνούν και πάλι κατά μέσο όρο τις 20 με το επιτευχθέν μέσο ποσοστό έκπτωσης να είναι 59% οι προσφορές που κατατίθενται στους διαγωνισμούς ΧΥΤΑ και οι οποίοι δημοπρατούνται και πάλι ως υπηρεσίες/προμήθειες, δεν ξεπερνούν κατά μέσο όρο τις 2,7 ανά διαγωνισμό και το επιτευχθέν ποσοστό έκπτωσης κατά μέσο όρο δεν ξεπερνά το 9,4%».

Στην επιστολή του ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι εκτιμούσε ότι η τακτική περιορισμού συμμετοχής στους διαγωνισμούς έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ θα εξέλιπε μετά την θέσπιση τον Αύγουστο του 2016 του νέου Νόμου 4412 που αφορά όλες τις δημόσιες συμβάσεις (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες και μελέτες) αφού πλέον δεν θα υπήρχε δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να ξεφύγουν των ρητών προβλέψεων της νομοθεσίας περί του τί σημαίνει έργο ή προμήθεια και τί υπηρεσία.

«Η πραγματικότητα ωστόσο ήρθε όχι μόνο για να διαψεύσει τις προσδοκίες του Συνδέσμου αλλά και να γιγαντώσει την αυθαιρέσια και παραβατικότητα των Αναθετουσών Αρχών, οι οποίες πλέον προχωρούν

στην δημοπράτηση έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ ως υπηρεσίες, προδιαγράφοντας όρους και απαιτήσεις που εν τοις πράγμασι μπορούν να κατέχουν ΜΟΝΟ οι ήδη ελάχιστοι (μετρούμενοι στα δάκτυλα της μιας χειρός) ανάδοχοι των μέχρι σήμερα έργων ΧΥΤΑ, στενεύοντας ακόμη περισσότερο τον κύκλο των εν δυνάμει συμμετεχόντων στα εν λόγω έργα!! «

Ο ΣΑΤΕ σημειώνει ότι χαρακτηριστικά παραδείγματα δημοπρασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι το έργο «Λειτουργία ΧΥΤΑ Πέρα Γαληνών & Προμήθεια Compact Μονάδας Φυσικοχημικής Επεξεργασίας και Υλικών Επέκτασης - Συμπλήρωσης της Μονάδας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων», προϋπολογισμού 19 εκ.€ με προοπτική να προσεγγίσει τα 24 εκ. € περίπου, και το έργο «Υπηρεσίες Υποστήριξης Διαχείρισης Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας», προϋπολογισμού 5,208 εκ. €, όπου εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κάποιος προστρέχοντας στις διακηρύξεις των, τους προκλητικούς όρους που περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, σχεδόν φωτογραφίζοντας τον ανάδοχο. Στην επιστολή εκφράζεται έντονη αγανάκτηση και αγωνία ότι «η διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, θα γιγαντωθεί εάν δεν ληφθούν σήμερα μέτρα αναχαίτισής της, αφού σύμφωνα με τον προγραμματισμό της επόμενης πενταετίας (ΕΣΠΑ 2014-2020) τα ΧΥΤΑ και οι συναφείς δράσεις εκτιμάται ότι θα απορροφήσουν τουλάχιστον 1 δισ. € από τα συνολικά 5 δισ. € που απομένουν ακόμη».

Αίτημα του ΣΑΤΕ είναι «η αναβολή / ακύρωση όλων των διαγωνισμών λειτουργίας ΧΥΤΑ και η επανεξέταση όλων των όρων των προκηρύξεων, τουλάχιστον όσων διακηρύχθηκαν μετά την ψήφιση του Ν.4412/16, καθώς και η δημιουργία ειδικού τεύχους πρότυπης διακήρυξης για έργα τύπου ΧΥΤΑ, στην οποία θα γίνεται αποδεκτή η επίκληση ειδικής εμπειρίας (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται) και η εμπειρία από τεχνικά έργα όπως χωματουργικά έργα στην οδοποιία, στα φράγματα και στις λιμνοδεξαμενές, σε έργα βιολογικών καθαρισμών κ.ο.κ, τα οποία τεχνικώς είναι κατά πολύ δυσκολότερα των ΧΥΤΑ, ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και στις εν λόγω δημοπρασίες».

ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ**«Εμφύλιος» για τα σκουπίδια**

«Άρωμα εμφυλίου» έχει η σκληρή τοποθέτηση του ΣΑΤΕ σχετικά με τις δημοπρατήσεις των έργων λειτουργίας ΧΥΤΑ. Ο Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιριών στρέφεται κατά όλων των αρμόδιων φορέων καταγγέλλοντας «φωτογραφικές» αναθέσεις με βασικό αιτιολογικό ότι τα συγκεκριμένα projects δημοπρατούνται όχι ως «δημόσια έργα», αλλά ως «προμήθειες/υπηρεσίες». Αυτό οδηγεί, κατά την άποψή του, σε επικράτηση λίγων μεγάλων εταιριών, με το μέσο όρο των συμμετεχόντων στους διαγωνισμούς να μην ξεπερνά τους 4, αλλά και σε πολύ μικρές εκπώσεις της τάξης του 10%. Αντίθετα, όπως αναφέρει, στις δημοπρατήσεις δημοσίων έργων, την τελευταία χρονιά, οι συμμετέχοντες φτάνουν τους 20, ακόμη και τους

30, ενώ ο μέσος όρος των προσφερομένων εκπώσεων από τους μειοδότες κινείται στο 60%. Ο ΣΑΤΕ μπορεί να έχει ένα δίκιο, γιατί εκφράζει την αγωνία χιλιάδων εταιριών που λόγω της κρίσης δίνουν μάχη για την επιβίωση. Το ερώτημα, όμως, είναι εάν με αυτά τα εξωπραγματικά ποσοστά εκπώσεων, που πολλές φορές βρίσκονται και κάτω του κόστους, τα έργα μπορούν να υλοποιηθούν ή στην πορεία σταματάνε και αρχίζουν οι αναθεωρήσεις προϋπολογισμών; Σίγουρα χρειάζεται μια ισορροπία και «άνοιγμα» για τη συμμετοχή περισσότερων εταιριών. Ούτως ή άλλως, όμως, η «πίτα» του 1 δισ. ευρώ που προβλέπεται από το ΕΣΠΑ για ΧΥΤΑ και συναφείς δράσεις έχει βάλει «φωτιά» στον ανταγωνισμό.

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΤΑ ΕΥΡΩ-ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΠΕΦΤΟΥΝ ΒΡΟΧΗ...

Με τον αραμπά τα έργα διαχείρισης απορριμμάτων

Από τον περασμένο Ιούλιο, όταν ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος, Σωκράτης Φάμελλος, και ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομίας, Αλέξης Χαρίτσης, ανακοίνωσαν πως «έχει ενεργοποιηθεί» το σύνολο των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ για τη διαχείριση απορριμμάτων, ύψους άνω του 1 δισ. ευρώ, κανένα αξιόλογο έργο δεν έχει δημοπρατηθεί. Παρά τις επισημάνσεις των δύο υπουργών πως παραμονεύει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να επιβάλλει πρόσθετα πρόστιμα στη χώρα μας, που ήδη πληρώνει εξαιτίας της λειτουργίας παράνομων χωματερών, **άπαντες παρακολουθούν ατάραχοι.** Εξάλλου γιατί να ανησυχούν; Το έργο, με Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΠ), για τη διαχείριση απορριμμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου (για την οποία οι Έλληνες φορολογούμενοι πληρώνουν και τα μεγαλύτερα πρόστιμα) έχει προσωρινό ανάδοχο από τον Αύγουστο του 2014. **Τρία χρόνια μετά, σύμβαση δεν έχει υπογραφεί,** αν και υπήρξαν απανωτές δεσμεύσεις ανώτατων κυβερνητικών αξιωματούχων.

Εκτός από τον βάλτο σε όσα έχουν εγκριθεί από το ΕΣΠΑ ως δημόσια έργα όπως η διαχείριση απορριμμάτων της Αλεξανδρούπολης, αντίστοιχα έργα στην Κρήτη κ.ά., αντίστοιχη είναι η κατάσταση και με τα νέα έργα ΣΔΠ. **Άγνωστη είναι η τύχη και έργων ΣΔΠ που είχαν προκηρυχθεί εδώ και χρόνια,** αλλά πάγωσαν επί θητείας Γ. Τσιρώνη στο υ-

πουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προκειμένου να ξεπεράσουν στη συνέχεια, όπως η μονάδα επεξεργασίας της Ηλείας.

Από το καλοκαίρι έχουν υποβληθεί αιτήσεις για υλοποίηση με ΣΔΠ της μονάδας διαχείρισης απορριμμάτων της Ρόδου, χωρίς να υπάρχουν νεότερα. Από το καλοκαίρι έχει υποβληθεί αντίστοιχη αίτηση για το δυτικό τμήμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που αφορά περίπου 300.000 τόνους απορριμμάτων ετησίως. Μάλιστα το έργο προωθείται από τον φορέα διαχείρισης (ΦΟΣΔΑ) της Κεντρικής Μακεδονίας που έχει ήδη την εμπειρία από το ΣΔΠ των Σερρών. Αν προχωρήσει, γιατί λέγεται πως έχει σοβαρές ενστάσεις ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος, Σ. Φάμελλος, **θα πρόκειται για τη μεγαλύτερη σύμβαση ΣΔΠ** καθώς ξεπερνά σε ποσότητες απορριμμάτων το αντίστοιχο στοιχειώσιμο έργο της Πελοποννήσου.

Αμφίσημη στάση

Στην κυβέρνηση εμφανίζονται από τη μία να προσθούν τα έργα ΣΔΠ και τις άλλες συμπτύξεις με ιδιώτες και από την άλλη να υπάσχονται θύλακες οι οποίοι βάζουν συνεχώς τρικλοποδιές στα συγκεκριμένα έργα. Οι τελευταίοι δε φαίνεται να συζητούνται από τις καταγγελίες για «φωτογραφικές διατάξεις» σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων που αφορούν π.χ. την αποκατάσταση χωματερών. Η διοίκηση του ΣΑΤΕ με πρόσφατη επιστολή της είχε ζητήσει να επαναδημοπρατηθούν διαγωνισμοί με το επιχείρημα πως απέλπει-

αν το σύνολο των τεχνικών εταιρειών προς όφελος 4-5 συγκεκριμένων επιχειρήσεων.

Όσοι θεωρούν πως η εμμονή ορισμένων κυβερνητικών στελεχών κατά των ΣΔΠ είναι αδικαιολόγητη, υποστηρίζουν πως το βασικό πλεονέκτημα των συμπράξεων αφορά το μοντέλο των διαγωνισμών. Όπως επισημαίνουν, «Οι διαγωνισμοί ήταν ενιαίοι σε ολόκληρη την Ελλάδα, ήταν ανοικτοί σε τεχνολογίες και συνεπώς έβαλαν άλλους όρους στην αγορά. Αντίθετα όταν κάθε ξεχωριστός φορέας προσθεί ως δημόσιο έργο μια μονάδα διαχείρισης, τότε φτάνει προδιαγραφές από την αρχή και η κάθε δημοτική υπηρεσία ζητάει κάτι διαφορετικό!»

Οι ίδιοι επισημαίνουν πως «τα ΣΔΠ έβαλαν πολύ καθαρούς όρους για πρώτη φορά σε αυτήν την αγορά». Στους διαγωνισμούς ξεκαθαρίζονταν πως «Δεν μας ενδιαφέρει η τεχνολογία, ενώ ο ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη να αδειοδοτήσει την πρόταση που καταθέτει. Αν αποτύχει δεν αποζημιώνεται και υπογράφεται σύμβαση ΣΔΠ με τον δεύτερο επιλογής αναδόχο στα έργα ΣΔΠ ήταν η χαμηλότερη τιμή, δηλαδή το κόστος ανά τόνο απορριμμάτων που πάει στη μονάδα επεξεργασίας». Το ενδιαφέρον είναι, όπως λένε, πως «όλοι οι ανάδοχοι των έργων ΣΔΠ που έχουν υπογραφεί πέτυχαν την αδειοδότησή τους».

Το ελληνικό Δημόσιο έχει 2,5 χρόνια προθεσμία για να πετύχει τους κοινωνικούς στόχους στη διαχείριση απορριμμάτων. Σε διαφορετική περίπτωση κινδυνεύει με βαρύτατα

πρόστιμα, μπροστά στα οποία όσα πληρώνουμε σήμερα για τις παράνομες χωματερές θα μοιάζουν με χάρδια.

Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομίας, Αλ. Χαρίτσης, έχει υποστηρίξει πως τα χρηματοδοτικά εργαλεία μέσω ΕΣΠΑ συμβαδίζουν με το νέο ΕΣΔΑ, που προβλέπει συμπληρωματικότητα των μορφών και εργαλείων διαχείρισης, μείωση αποβλήτων στην πηγή, ανακύκλωση, εξορθολογισμό κόστους διαχείρισης, με βασική προτεραιότητα την αποκέντρωση δραστηριοτήτων διαχείρισης απορριμμάτων. Από το ΕΣΠΑ 2014-2020, οι διαθέσιμοι πόροι είναι 1 δισ. ευρώ (κοινοτική και εθνική συμμετοχή). Από αυτό το ποσό, σχεδόν 877 εκατ. κατευθύνονται στη διαχείριση οικιακών απορριμμάτων και τα υπόλοιπα για διαχείριση βιομηχανικών και επικίνδυνων αποβλήτων και αποκατάστασης εγκαταστάσεων. Ο ίδιος είχε παραδεχθεί τότε πως η σημαντικότερη πρόσκληση του ΕΣΠΑ για έργα διαχείρισης απορριμμάτων προβλέπει ενίσχυση ύψους 273 εκατ. ευρώ, όταν έχουν κατατεθεί 166 προτάσεις ΟΤΑ που φτάνουν το 1,5 δισ. ευρώ! Είχε ξεκαθαρίσει πως οι 88 προτάσεις είναι ανώριμες και δεν μπορούν να υλοποιηθούν μέσα στα επόμενα 4 χρόνια. Συνεπώς θα εξαιρεθούν ούτως ή άλλως από το ΕΣΠΑ. «Στόχος είναι να υπάσχει χρηματοδότηση για όλα τα ώριμα έργα», είχε πει ο κ. Χαρίτσης. «Για εμάς είναι σημαντικός ο βαθμός ωριμότητας. Μέχρι σήμερα, πάντως, αναμένεται η εκκίνηση των διαγωνισμών, τόσο στην υπόλοιπη Ελλάδα όσο και σε Αττική και Θεσσαλονίκη. ■